

N. Gaiduk

**THE PHENOMENON OF METAMODERNISM AS A RE-INTERPRETATION
OF MODERNISM AND A CONCEPTUAL CONTINUATION OF
POSTMODERNISM**

The article is devoted to the systematization and generalization of the previous knowledge and theoretical achievements of metamodernism as a cultural phenomenon of the XXI century.

The origin and sources of the term, its connection with such cultural trends as modernism, postmodernism and post postmodernism are established. At the same time, the article emphasizes the non-acceptance by all postmodern theorists of the concept of postmodernism as a trend that emerged to replace modernism.

Metamodernism is presented as a reaction to postmodernism and is opposed to certain aspects of both modernism and postmodernism. In the focus of the study are the theorists of this cultural concept and general postulates that manifest the emergence of a new philosophical, aesthetic, cultural trend.

Back in 2002, when Linda Hutcheon republished her book “The Politics of Postmodernism”, she added an epilogue to the new version of the publication urging postmodern theorists to come up with a new alternative to the term used at the time.

Some critics and theorists have attempted to answer this controversial question posed by Linda Hutcheon, namely, Gilles Lipovetsky, the French philosopher, writer and sociologist, professor of Stendhal University in Grenoble, one of the most original social thinkers in France today, the philosopher Alan Kirby, the cultural theorist Robert Samuels, Nicolas Bourriaud, the French curator, art expert and critic, The Times newspaper’s art critic Rachel Campbell-Johnston.

At the same time, many researchers agreed with the syntactically correct but semantically meaningless term post-postmodernism, which led to the urgent need for a new terminological name that would most fully describe the new order in art. The new term “metamodernism” was proposed by two European researchers, Timotheus Vermeulen and Robin van den Akker, in the 2010 essay “Notes on Metamodernism”.

The authors of meta-modernist notes suggest discussing “anticipated death” of post-modernism and evident emergence of some kind of new modernism. They emphasize that they are the first to use the term “meta-modernism” to describe the current structure of feelings which fluctuates between the typically modernist coherence and exclusively post-modernist detachment. However, it is not the first time that they use this very term which has been used to describe post-modern alternative to post-modernism.

Key words: modernism, postmodernism, post-postmodernism, metamodernism.

УДК 808.55

К. А. Гайдукевич

**ПОСТАНОВКА МОВНОГО ГОЛОСУ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ІВЕНТ-МЕНЕДЖЕРА**

У статті здійснено спробу з’ясувати сутність та значимість постановки мовного голосу для івент-менеджерів у процесі професійної підготовки. Розглянуто особливості анатомо-фізіологічної будови мовного апарату з механізмами його

керування, сутність механізму голосоутворення, а також професійні властивості мовного голосу в контексті здійснення професійної діяльності. Особлива увага приділена ролі дихання у процесі формування виразності сценічного мовлення та розвитку мішано-діафрагматичного типу дихання.

Ключові слова: *властивості голосу, теорії голосоутворення, постановка голосу, дихальна система, почуття атаки, мішано-діафрагматичне дихання, недоліки мовного апарату.*

DOI 10.34079/2226-2830-2021-11-21-31-40

Постановка проблеми. Трансформація професійної структури в сучасному суспільстві суттєво позначилася не лише на статусних позиціях традиційних професій, появи нових видів професійної діяльності, але й значно змінила вимоги до професійних якостей та компетенцій фахівців у галузі культури. Наразі, в процесі оволодіння професією івент-менеджера студенти не лише здобувають професійні навички з організації, постановки та координації івентів, але вчаться швидко й ефективно вирішувати нестандартні завдання та форс-мажорні ситуації, домовлятися з людьми, взаємодіяти з командою, тобто майстерно оволодівати комунікативними якостями та вміннями. Як показує практика, успішній соціальній взаємодії між людьми сприяє рівень освіченості та інтелекту, а також здатність доносити інформацію до співрозмовника чітко, зрозуміло й переконливо. Саме тому використання різних методик техніки сценічного мовлення, прийомів і спеціальних вправ з розвитку та постановки мовного голосу є запорукою успішної кар'єри та професійного розвитку в івент-індустрії майбутніх івент-менеджерів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичну та методологічну основу дослідження особливостей постановки голосу, мовлення та виховання мовленнєвого апарату складають праці багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема: М. Барнича, А. Бруссер, Ю. Васильєва, М. Вороного, А. Гладишевої, Н. Грицан, Л. Дмитрієва, Т. Запорожець, М. Карасьова, М. Кнебель, Т. Кобзар, І. Козлянінової, О. Наконечної, В. Немировича-Данченка, Т. Нечаєнко, А. Овчиннікової, Г. Петрової, І. Промтової, З. Савкової, Є. Саричевої, Л. Сокирко, К. Станіславського, В. Топоркова, Е. Чарелі, К. Чорної, Р. Черкашина, Г. Фанта. Незважаючи на те, що у наукових розвідках цих авторів, окрім основних принципів роботи над літературним текстом, основних вимог до техніки сценічної мови та голосу, пропонуються різноманітні прийоми та вправи голосомовного тренінгу, досліджень, які б комплексно репрезентували особливості постановки мовного голосу майбутнього івент-менеджера у контексті його фахової підготовки недостатньо, що робить тему дослідження актуальною і обґрунтованою.

Мета статті полягає в обґрунтуванні значимості та узагальненні теоретичних засад виховання й постановки мовного голосу івент-менеджера в контексті його професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. Важливою складовою становлення івент-менеджера як професіонала є мовлення, оскільки процес міжособистісної комунікації з колегами, партнерами, замовниками, підрядниками неможливо здійснювати поза мовленнєвою діяльністю. Проте, не варто недооцінювати значення голосу як незмінного робочого інструменту, адже професійна діяльність івент-менеджера невіддільна від роботи на сцені у якості ведучого, прелегента або модератора заходів.

На думку З. Савкової, визначаючи сутність діяльності ведучого або прелегента, варто виокремлювати три найважливіших уміння: організувати сприйняття мовлення

слухачами або партнерами; захоплювати увагу аудиторії та утримувати її до кінця виступу; справляти певний мовний вплив, який сприятиме зміні ситуації. Натомість, сутність діяльності слухачів зводиться до сприйняття мовлення, його усвідомлення та співпереживання. Сприймаючи та оцінюючи виступ промовця, слухачі або беззаперечно погоджуються з ним, або категорично заперечують почуте, хоча саме сутність взаємодії залишається головним визначальним моментом у налагоджуванні контакту між сценою та глядацькою аудиторією (Савкова, 1988).

У процесі організації сприйняття сценічного мовлення слухачами, надзвичайно важливим є те, як саме звучить голос оратора зі сцени, а також вміння не витратити перші – найцінніші – хвилини комунікації на те, щоб адаптуватися до невиразного і монотонного звучання.

Повноцінна професійна діяльність людей голосомовних професій, як правило, залежить не лише від працездатності їхнього мовного апарату або фізіологічних властивостей мовного голосу, але й від уміння правильно й ефективно використовувати мовний голос. До функціонування голосового апарату у професійному мовленні висуваються посилені вимоги, зокрема: голос має володіти певними якостями та бути витривалим для щоденної інтенсивної роботи протягом певного часу. Оскільки звучання голосу пов'язане не лише з роботою фонаційного апарату й індивідуальними якостями особи, але й із її загальною поведінкою, спілкуванням, настроєм і навіть психікою, голосовий апарат потребує виховання, розвитку, систематичного тренування та корекції ще на етапі освоєння професії.

Аналіз наукової літератури доводить, що до основних фізіологічних властивостей мовного голосу людини належать: сила голосу, його висота, тембр та діапазон. Рівність звучання мовленнєвого голосу на всьому діапазоні – одна із головних вимог до мовного голосу промовця. Розвиваючи об'єм голосу та вміння користуватися різними голосовими регістрами оратор робить своє мовлення поліфонічним і різноманітним. У мовному голосі людини виокремлюють три регістра: грудний, який складається із однорідних звуків та займає нижню частину діапазону мовного голосу; головний, який охоплює однорідні звуки та займає верхню частину мовного голосу; середній, який складається із звуків середнього звучання. Безсумнівно, межі регістрів мовного голосу у кожного різні та індивідуальні, хоча професіоналом вважається той промовець, мовний голос якого непомітно та плавно переходить із регістра в регістр. Виявити й розвинути найкращі індивідуальні якості людського голосу та прищепити відповідні навички для набуття професійних властивостей допоможе процес поставки мовного голосу.

Сьогодні постановкою голосу схильні вважати розвиток і пристосування голосового апарату для здійснення професійної діяльності людей голосомовних професій, а також формування здатності свідомо керувати голосовим апаратом для досягнення інтонаційно-виразного та приємного звучання. Правильною постановкою голосу М. Вороний називає таку постановку, за якої голос має милозвучність, повноту, силу, витривалість і гнучкість, і вважає, що: «Першою турботою артиста повинна бути якість його голосу. Бувають від природи голоси невдячні, з нечистим звуком – глухі, хрипкі, гугняві, верескливі, гаркаві, заїкуваті. Здебільшого ці вади голосу неорганічні, а набуті, здавна засвоєні, у процесі правильної постановки голосу від них можна повністю позбавитися» (Вороний, 1913, с. 43).

Р. Черкашин зазначав, що «поставити голос – значить очистити звучання від тембральних вад, виявити й розвинути властиву голосу природну милозвучність, посилити наявність «металу» в голосі, що є результатом резонування звуку в гортані й ротовій та носовій порожнині при спрямуванні струменя повітря «в маску» (Черкашин,

1989, с. 289).

К. Станіславський прищеплював думку про те, що сценічна мова – це мистецтво, яке вимагає величезної праці; що «секрети мовної техніки» обов'язково потрібно вивчати, і був переконаний, що лише систематична, щоденна праця актора здатна привести до такого оволодіння законами мовлення, що унеможливить випадки недотримання цих законів для актора. Невпинна праця лежить в основі вимог режисера до актора, який повинен «важке зробити звичним, звичне – легким, а легке – чудовим» (Кнебель, 1970, с. 113).

Зазначене свідчить про те, що поставити голос – означає виявити й розвинути його найкращі індивідуальні якості та шляхом систематичних тренувань позбавити звучання голосу від тембральних недоліків і вад, тим самим виробивши правильні мовні й голосові навички для здійснення професійної діяльності.

Аналіз і узагальнення наукової літератури дає змогу констатувати, що до основних професійних властивостей поставленого мовного голосу читця, ведучого або прелегента належать: рухливість, польотність, гнучкість, тембральна милозвучність і чистота, дикційна чіткість, володіння різними голосовими регістрами та здатність без значної перевтоми витримувати підвищені навантаження на голосомовні органи. Розвиток та формування професійних властивостей голосу відбувається шляхом використання спеціальних вправ і прийомів з постановки голосу.

Необхідно зазначити, що у процесі використання мовлення та голосу як незамінних інструментів професійної діяльності, мовноголосовий апарат людини може не впоратися з великими навантаженнями. Внаслідок неправильної експлуатації голосу та нехтування найпростішими правилами голосової гігієни можуть виникати хворобливі відчуття, хрипи, відкашлювання, постійна втомлюваність голосу, незмикання голосових зв'язок, фальцетне звучання, погане самопочуття. На психологічному рівні, відчуття хворого голосу створює важкі перенавантаження і для нервової системи, викликає важкі порушення, що призводять до повної втрати голосу або хронічної голосової патології (Петрова, 1981).

Як показує практика, до найпоширеніших мовних порушень голосу належать: паталогічно уповільнений або прискорений темп мовлення (бадалалія або тахілалія), порушення звукомовлення при наявності нормального слуху (дислалія), відсутність фонації або її розлад внаслідок паталогічних змін голосового апарату (дисфонія), втрата голосу або підвищена втомлюваність (фонастенія), а також порушення голосу та звукомовлення, що обумовлені анатомо-фізіологічними дефектами мовного апарату (рінолалія).

Перелік професійних захворювань голосового апарату, які виникають у результаті інтенсивного навантаження, коли голос втрачає необхідні акустичні ознаки (сила, зміна тембру, втрата витривалості тощо) затверджений на законодавчому рівні Постановою Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2000 р. № 1662 «Про затвердження переліку професійних захворювань». Окремою категорією виокремлюються захворювання, що викликані перенапруженням голосового апарату, зокрема: хронічний ларингіт, вузлики голосових складок (вузлики співаків), контактні виразки голосових складок, фонастенія. Основним виробничим фактором, вплив якого може викликати зазначені вище професійні захворювання визначено систематичне перенапруження голосових складок протягом тривалого часу (Кабінет Міністрів України, 2000).

Оскільки порушення голосу різного ступеню тяжкості можуть призводити до зниження творчої активності та навіть до втрати професійної придатності, велике значення необхідно приділяти профілактичним заходам попередження патологій голосу й урахуванню тих факторів, що негативно впливають на роботу мовного

апарату. Практика доводить, що виправлення недоліків мовного голосу можливе не лише за рахунок медикаментозної терапії, але й ефективно внаслідок застосування спеціалізованої гімнастики всіх частин голосового апарату.

Сутність механізму голосоутворення відображається в механічній, аеродинамічній, м'якотатичній, мукоондулярній теоріях, проте найпопулярнішими прийнято вважати міоеластичну теорію А. Феррейна, нейрохронаксичну теорію Р. Юссона та резонансну теорію співу В. Морозова. Згідно міоеластичної теорії звукотворення, яка вважалася загальноприйнятою до II пол. XX ст., голос виникає шляхом коливання голосових зв'язок внаслідок своєї пружності та під дією повітряного тиску. В цьому контексті процес голосоутворення розглядався виключно як периферичне явище.

Нейрохронаксична теорія, автором якої є французький фізіолог Р. Юссон, доводить, що голосові зв'язки у процесі творення звуку активно скорочуються під впливом імпульсів нервового збудження, що надходять по нижньогортанному нерву із центральної нервової системи. Тривалий науковий аналіз акустичних і фізіологічних даних не заперечує жодної з вище зазначених теорій, а доводить, що голосоутворення визначається двома одночасно співіснуючими механізмами, що регулюються центральною нервовою системою, яка впливає на всі акустично-механічні фактори голосового апарату (Юссон, 1974).

Цікавою та неоднозначною вважається резонансна теорія співу В. Морозова, яка сформувалася у 90-х рр. XX ст. Автор наголошує на тому, що голосоутворення – це процес управління людиною резонансними якостями свого голосу. На відміну від інших теорій, ця теорія вивчає функції резонаторів у взаємозв'язку із роботою дихання й гортані. Резонансна теорія пояснює та розглядає роль резонансу як найважливішого фактора, що обумовлює естетичну досконалість співочого голосу, захист голосового апарату від професійних захворювань і дає практичні рекомендації для теорії та практики вокальної педагогіки і виконавства (Морозов, сост. 2013).

Отже, різні теорії голосоутворення свідчать про те, що розвиток голосу обов'язково повинен відбуватися під контролем свідомості, у координованій узгодженості знань про анатомо-фізіологічні особливості мовного апарату, закономірності резонування, слух, артикуляцію, дихальну систему, а також роботу центральної нервової системи. Для свідомого й ефективного виконання вправ і прийомів на розвиток та постановку голосу студентами, знайомство з анатомо-фізіологічною будовою та механізмами керування мовного голосового апарату буде вкрай корисним.

Мовний апарат людини умовно можна поділити на два основні відділи – центральний і периферичний. Центральний відділ, до якого належить головний мозок і його провідні шляхи, здійснює керівництво та регуляцію звукового мовлення, а периферичний відділ відповідає за членороздільну вимову звуків мовлення, що забезпечується роботою голосових складок, органів дихання та артикуляції.

Головний мозок людини, будучи центральним апаратом мовлення, складається із двох півкуль, довгастого мозку та мозочку. Провідною у процесі керування та регуляції мовлення є ліва півкуля головного мозку, де знаходяться ділянки, з роботою яких пов'язана мовна система (задні відділи нижньої лобової звивини, верхні скроневі звивини, нижня тім'яна часточка). Нормальне функціонування зазначених ділянок забезпечує керівництво та регуляцію мовної системи, а порушення діяльності певних областей кори головного мозку призводить до різноманітних порушень мовлення, часткової або повної втрати мови. У довгастому мозку зосереджені важливі центри, а також відцентрові нерви, що забезпечують роботу м'язів язика, слинних залоз і

регулюють діяльність серця та травної системи. Органом, що узгоджує рухи людського організму, є мозочок (Чарели, 2000).

До периферичного відділу мовного апарату належать три взаємопов'язані системи: голосова, артикуляційна та дихальна.

Голосова система – апарат, що утворює голос, гортань і голосові зв'язки. Трубку, розміщену між глоткою та трахеєю, що займає передню частину шиї, називають гортанню. Скелет гортані складається із перстневидного, щитовидного та двох черпакуватих хрящів, до одного з яких прикріплений голосовий м'яз. Усі гортанні хрящі скріплені багаточисельними м'язами. Голосові зв'язки, що прикріплені між внутрішнім краєм щитовидного хряща і голосовим паростком черпакуватого хряща з відповідної сторони, можуть бути зімкнутими та розімкнутими. Голос виникає за допомогою зімкненої голосової щілини.

Важливе значення для розвитку мовного голосу має щільність змикання голосових зв'язок і сила видихання повітря. Безпосередні пошуки вільного звучання голосу пов'язані з вихованням почуття атаки. Атака, або приступ – це момент встановлення голосових зв'язок на певний тон і характер звучання мовлення. Прийнято розрізняти три види атак. Тверда атака характеризується сильним змиканням голосових зв'язок перед початком звучання та їх розмиканням під сильний натиск повітря після. Як наслідок – виникнення твердого, різкого звуку, за м'язовим відчуттям схожого на коротке та різке вигукання звука «А!». За м'якого приступу момент змикання голосових складок і початок видихання співпадають, а голосові складки змикаються менш щільно, ніж при твердій атаці. Для неї характерний м'який, плавний і багатий обертонами звук. Придиховою атакою вважають такий спосіб подачі голосу, коли голосові складки змикаються нещільно, а видихання струменю повітря відбувається до того, як зв'язки змикаються. Видихання супроводжується легким шумом спільно із голосним звуком. Користування зазначеними формами приступу залежить не лише від поставлених творчих завдань, емоційного стану людини, але й від індивідуальних властивостей голосу промовця.

Зловживання придиховою та твердою атакою може призвести до значних змін в голосовому апараті та втраті необхідних якостей звуку, зниження тону внутрішніх м'язів гортані, а постійна тверда голосова атака може спровокувати органічні зміни голосових складок (контактні язви, вузлики, гранульоми) (Лаврова, 2014). Атака звуку суттєво впливає не лише на початок звуку, але й подальше голосоутворення, натомість вміння володіти правильною атакою безпосередньо впливає на виховання та постановку мовного голосу.

Артикуляційна система, що сформується за допомогою м'якого піднебіння, зубів, язика, порожнини рота, носа і глотки, губ, нижньої щелепи, об'єднує ротову та носоглоткову частини мовного апарату. Підсилення звуку відбувається завдяки гортанним порожнинам, яким належить роль резонаторів. Артикуляцією називається робота органів мовлення у процесі вимовляння словосполучень, слів, фраз та їх розміщення в різні моменти мовного процесу. Відчуття концентрації звукових хвиль прийнято називати резонуванням. Зв'язок резонування та артикуляції в процесі виховання й постановки голосу має важливе значення, адже гортань утворює звук, який не характерний для жодного голосного звуку, а його характерні обертони з'являються завдяки резонаторно-артикуляційній діяльності (Козлянинова, Чарели, 1985). Відтак, правильна координувана робота всіх частин внутрішньоглоткової та зовнішньої артикуляції, вивільнення мовного апарату від м'язових затисків, відчуття звуку в резонаторних порожнинах та змикання голосових складок, забезпечується виконанням спеціальних артикуляційно-фонетичних вправ і тренуванням внутрішньоглоткової та

зовнішньої артикуляції у процесі професійної підготовки студентів.

Дихальна система (легені, бронхи, трахея) мовного апарату покликана підтримувати процес голосоутворення. Принцип дихання полягає у здійсненні вдиху й видиху в результаті скорочення діафрагми та міжреберних м'язів. Першоелементом голосоутворення є фонаційне дихання, яке пов'язане зі звуком. На відміну від фізіологічного дихання, воно має ряд відмінностей у процесі мовлення. Зокрема, організація вдиху та видиху пов'язана зі структурою мовного вислову; можливістю використовувати більший об'єм повітря; тривалість вдиху зводиться до мінімуму, а видих може бути значно довший. Порядок елементів дихального процесу відбувається в такій послідовності: вдихання – свідомо пауза – видихання (Черкашин, 1989).

У залежності від того, яка група м'язів переважає в мовному процесі під час дихання, визначається конкретний тип дихання (грудний, ключичний, черевний, мішано-діафрагматичний). Аналіз наукової літератури доводить, що ізольований тип дихання фактично не зустрічається. Натомість, домінування роботи однієї групи м'язів над другою в дихальному апараті, породжує недоліки розмовного голосу та значно гальмує роботу з його виховання.

Оскільки, мішано-діафрагматичний тип дихання найбільше відповідає умовам правильного глибокого дихання і в його роботі задіяна вся дихальна мускулатура (діафрагма, м'язи черевного пресу, грудна клітина) однаково, саме на розвиток цього типу дихання варто звернути особливу увагу.

Для формування навичок правильного мішано-діафрагматичного типу дихання варто скористатися рекомендаціями І. Козлянінової, Г. Петрової, Е. Чарелі:

1. Виховання правильної осанки. Характеризується такими ознаками: плечі розміщені на одному рівні й дещо відведені назад, грудна клітина й низ живота помірно підтягнуті, спина пряма.

2. Помірне дихання. Для нього притаманне безшумне вдихання повітря через ніс, без перебору, щоб не викликати зайву напругу під голосовими зв'язками. Недобір повітря позбавляє голос сили й звучності, а надмірне наповнення легенів повітрям може призвести до розвитку гіпертрофованого тиску в бронхах або розвитку легеневої недостатності.

3. Правильний видих. Такий видих не повинен доходити до кінця, до спазматичного стиснення. Він повинен бути рівним, еластичним, гнучким, тренувати видих потрібно через майже зімкнуті губи.

4. Внутрішнє мовлення (уявне читання на фазі видиху). Під час внутрішнього проголошення фрази сама думка викликає рух органів артикуляції. Займаючись дихальною гімнастикою із уявним читанням студент вчиться розподіляти свій видих, сприяє зберіганню голосу позбавленого форсування звуку й напруженості м'язів.

5. Дихальні вправи з рухом. Допомагають правильно організувати процес резонування та дихання.

Дихальні вправи та прийоми для розвитку та постановки дихання розробляли такі науковці як К. Бутейко, Л. Кофлер, Ю.Ковнер, О. Лобанова, І. Пряншніков, С. Рігс. Проте найпопулярнішою дихальною технікою й сьогодні вважається система дихальних вправ О. Стрельнікової розроблена у 30-40 роках ХХ ст. Незважаючи на те, що авторська дихальна гімнастика була розроблена як метод відновлення співоного голосового апарату та закріплення дихальних м'язів, використання унікальних дихальних вправ і технік надзвичайно ефективні для насичення організму киснем, покращення обміну речовин, підвищення імунітету, підтримки м'язового тону, а також корекції осанки та виправлення деформацій хребта (Щетин, 2010).

Правильне виховання навичок і раціональне використання мовного дихання,

сприяє не лише фізичному розвитку голосового апарату, але й збагачує мовленнєвий голос, знімає голосу втому.

Злагоджена робота мовного апарату досягається одночасною діяльністю всіх трьох систем за управління й регулювання центрального відділу мовлення, головного мозку з його провідними шляхами та під контролем слуху. Методи постановки голосу можуть різнитися між собою, проте всі вони ґрунтуються на загальних принципах і етапах у роботі над голосом: розвиток мовленнєвого дихання; набуття навичок з використання атаки звука, резонаторів; робота з розвитку рухливості органів мовленнєвого апарату; опанування та закріплення різних прийомів і технік з постановки дихання та голосу. Побічна підготовка мовного апарату до правильного використання артикуляції, дихання, резонування передбачає використання різних масажних прийомів та прийомів аутогенного тренування та релаксації, адже оволодіння навичками загального м'язового розслаблення у процесі постановки голосу сприятиме упорядкованій роботі м'язів, виробленню потрібних рефлексів і формуванню стійких мовних навичок.

Висновки. Результати здійсненого аналізу дозволяють дійти висновку про те, що досягнення належного рівня розвитку та постановки мовного голосу в процесі фахової підготовки івент-менеджера, можливе за умови розуміння концептуальних засад функціонування мовного голосового апарату, використання в процесі навчання різних вправ, прийомів і технік, спрямованих на вироблення навичок правильного голосоутворення, дихання та резонаторно-артикуляційної діяльності, що, безсумнівно, допоможе в процесі правильної експлуатації мовного органу та знизить ризик виникнення професійних захворювань у майбутньому.

Перспективи подальшого вивчення. Зважаючи на те, що охопити у окремій статті всі важливі складові постановки мовного голосу видається неможливим, подальших наукових розвідок вимагають вивчення характеристик професійних властивостей мовного голосу і методики їх формування та розвитку у процесі здійснення професійної підготовки івент-менеджера.

Бібліографічний список

- Вороний, М.К., 1913. *Театр і драма. Збірка критичних статей з обсягу театрального мистецтва і драматичної літератури*. Київ: Волосожар.
- Кабінет Міністрів України, 2000. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження переліку професійних захворювань № 1662. *Верховна Рада України*. [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1662-2000-%D0%BF#Text>> [Дата звернення: 25 липня 2021].
- Кнебель, М.О., 1970. *Слово в творчестве актера*. 3-е изд. Москва: Всероссийское театральное общество.
- Козлянинова, И.П. и Чарели, Э.М., 1985. *Речевой голос и его воспитание*. Москва: ГИТИС.
- Лаврова, Е.В., 2014. *Логопедия. Основы фонетики*. Москва: В. Секачев.
- Морозов, В.П., сост. 2013. *Резонансная техника пения и речи. Методики мастеров: Сольное, хоровое пение, сценическая речь*. Москва: Когито-Центр.
- Петрова, А., 1981. *Сценическая речь*. Москва: Искусство.
- Савкова, З.В., 1988. *Техника звучащего слова*. Москва: ВНИИ НТИКПР.
- Чарели, Е., 2000. *Как развить дыхание, дикцию, голос*. Екатеринбург: Издательство Дома учителя.
- Черкашин, Р.О., 1989. *Художнее слово на сцені*. Київ: Вища школа.
- Щетин, М.Н., 2010. *Дыхательная гимнастика А.Н. Стрельниковой*. Москва: Метафора.

Юссон, Р., 1974. *Певческий голос: Исследование основных физиологических и акустических явлений певческого голоса*. Москва: Музыка.

References

- Cabinet of Ministers of Ukraine, 2000. Postanova Pro zatverdzhennia pereliku profesiinykh zakhvoriuvan № 1662 [Decree on the adoption of the list of occupational diseases № 1662]. *Verkhovna Rada of Ukraine*. [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1662-2000-%D0%BF#Text>> [Accessed 25 July 2021]. (in Ukrainian).
- Chareli, Ye., 2000. *Kak razvit dykhanie, diktsiyu, golos* [How to develop breathing, diction, voice]. Yekaterinburg: Izdatelstvo Doma uchitelya. (in Russian).
- Cherkashyn, R.O., 1989. *Khudozhnie slovo na stsenistseni* [Artistic word on stage]. Kyiv: Vyshcha shkola. (in Ukrainian).
- Knebel, M.O., 1970. *Slovo v tvorchestve aktera* [The word in the work of the actor]. 3rd ed. Moskva: Vserossiyskoe teatralnoe obshchestvo. (in Russian).
- Kozlyaninova, I.P. and Chareli, E.M., 1985. *Rechevoy golos i ego vospitanie* [Speech voice and its upbringing]. Moskva: GITIS. (in Russian).
- Lavrova, Ye.V., 2014. *Logopediya. Osnovy fonopedii* [Speech therapy. Fundamentals of phonopedics]. Moskva: V. Sekachev. (in Russian).
- Morozov, V.P., compiler. 2013. *Rezonansnaya tekhnika peniya i rechi. Metodiki masterov: Solnoe, khorovoe penie, stsenicheskaya rech* [Resonant technique of singing and speaking. Techniques of the masters. Solo, choral singing, stage speech]. Moskva: Kogito-Tsentr. (in Russian).
- Petrova, A., 1981. *Stsenicheskaya rech* [Scenic speech]. Moskva: Iskusstvo. (in Russian).
- Savkova, Z.V., 1988. *Tekhnika zvuchashchego slova* [Spoken word technique]. Moskva: VNMTs NTIKPR. (in Russian).
- Shchetin, M.N., 2010. *Dykhatelnaya gimnastika A.N. Strelnikovoy* [Respiratory gymnastics A.N. Strelnikova]. Moskva: Metafora. (in Russian).
- Voronyi, M.K., 1913. *Teatr i drama. Zbirka krytychnykh statei z obsiahu teatralnoho mystetstva i dramatychnoi literatury* [Theater and drama. Collection of critical articles on the volume of theatrical art and dramatic literature]. Kyiv: Volosozhar. (in Ukrainian).
- Yusson, R., 1974. *Pevcheskiy golos: Issledovanie osnovnykh fiziologicheskikh i akusticheskikh yavleniy pevcheskogo golosa* [Singing voice. Investigation of the basic physiological and acoustic phenomena of the singing voice]. Moskva: Muzika. (in Russian).

Стаття надійшла до редакції 07.03.2021.

K. Haidukevych

VOICE TRAINING IN THE PROCESS OF THE EVENT MANAGER PROFESSIONAL TRAINING

The article considers the voice training of the event manager as an integral part of his/her professional training because the modern event managers' professional skills are not limited to the organization and coordination of events. The key to a successful career and professional development of the event manager also comprises important communicative qualities and skills, which are determined not only by the level of education and intelligence of the event manager but also by the ability to convey information clearly and intelligibly through the trained voice.

The author analyzes the views of scientists on voice training and argues that most

researchers and educators tend to consider voice training as the process of identifying and developing the best individual personality traits through systematic training, which eliminates voice timbral defects and faults and, moreover, produces correct speech and voice skills for professional activities.

The article considers the main professional properties of the trained speech voice, as well as the most common speech disorders that occur due to large voice overloads or anatomical and physiological defects of the speech apparatus. It is noted that occupational diseases of the vocal apparatus caused by overexertion of the vocal apparatus in the professional activities of people of vocal professions can be avoided if proper attention is paid to preventive measures and the voice hygiene rules.

The author briefly presents the most popular theories of voice formation in the works of A. Ferrein, R. Husson and V. Morozov, which explain the essence of the mechanism of voice formation and suggest that the development of voice should take place under the control of consciousness, in the coordinated unity of knowledge features of the speech apparatus, articulation, hearing, respiratory system and the work of the central nervous system.

The particular attention is paid to the anatomical and physiological structure of the vocal apparatus, the mechanisms of its control, which significantly helps students in the development and training of voice to perform special exercises and techniques consciously and effectively. The emphasis is placed on the importance of the peripheral part of the speech apparatus and its three interconnected systems (voice, articulation, respiratory), the simultaneous and coordinated functioning of which is achieved by controlling and regulating the central speech region of the brain with its conduction tracts and under control of hearing.

The analysis of the study allows to come to the conclusion that reaching the proper level of voice development and training in the course of professional training of the event manager is possible provided that there is understanding of the conceptual bases of the speech and vocal apparatus functioning, the use of various exercises, techniques and methods in the learning process aimed at developing the skills of proper voice formation, breathing and resonator-articulation activities.

Key words: *properties of voice, theories of voice formation, voice training, respiratory system, feeling of attack, mixed-diaphragmatic breathing, shortcomings of the speech apparatus.*

УДК 141.4"652"

І. В. Горохолінська

СИНЕРГІЯ РЕЛІГІЙНОГО ТА СВІТСЬКОГО У ФІЛОСОФСЬКІЙ ДУМЦІ АНТИЧНОСТІ ЯК ІДЕЙНЕ ДЖЕРЕЛО СУЧАСНОЇ ПОСТСЕКУЛЯРНОСТІ

У статті авторка вдається до аналізу специфічних тенденцій у філософській думці Античності, котрі заклали можливості взаємодії світських і релігійних елементів у світоглядному самовизначенні європейців. Такі інтенції виявляються у думках багатьох давньогрецьких мислителів, але основну дослідницьку увагу статті зосереджено довкола ідейного поля концепцій релігійно-філософського мислення Ксенофана з Колофона та Піфагора.

Як аксіологічні, онтологічні, гносеологічні, так і праксеологічні свідчення, закладені в думках та способі життя Ксенофана та Піфагора, демонструють їхнє